

Nagingo uteniškio sukurtas automobilis – įdomus radinys

Lina NARČIENĖ
lina@utenosdiena.lt

Prieš kelis dešimtmečius uteniškis Algis Mameniškis su savadarbiu automobiliu, ant kurio puikavosi užrašas „Bandomasis“, miesto gatvėmis ir rajono keliais riedėjo stebindamas ne vieną, mat tuomet tokios transporto priemonės niekas nė akies krašteliu nebuvo matęs. Darbštus ir nagingas vyras ilgai triūsė prie naujojo modelio, jį nuolat tobulino ir pavertė keistos formos lyg iš mistinio kino filmo atkeliavusia motorine transporto priemone.

Tačiau šiandien kadaise uteniškis ar net šalies gyventojus stebinęs A. Mameniškio savadarbis automobilis, atrodo, niekam nereikalingas. Jis stovi sodyboje ir, kaip savininkas prisipažino, laukia savo eilės naujam gyvenimui.

Radiny sandomino savanorius

Rašyti šią publikaciją paskatino neseniai viename didžiausių šalies portalų pasirodžiusi informacija apie Krašto apsaugos savanorių pajėgų Vyčio apygardos 5-osios rinktinės 507 pėstininkų kuopoje tarnaujančių savanorių vizitą Utenoje. Kariai dalyvavo taktiniame žygyje po Utenos rajono miškus ir greta sodybos aptiko seną keistos formos automobilį. Kadangi tokių radinių dažnai pasitaiko užsienyje, mūsų šalyje apie lobius Lietuvoje automobilių gerbėjai anksčiau tik pasvajodavo. Rinktinės atstovas vyr. seržantas Arūnas Januševičius spėjo, kad automobilis tikriausiai turi šeiminingus, bet žmonės greičiausiai apie jį pamiršo. Ši transporto priemonė seniai niekur nevažiavo – automobilio kėbulas aprūdijęs, ratai įaugę į žemę. Prie tokio netikėto radinio įsiamžinti suskubo ir savanoriai, kurie spaudoje pirmieji paviešino savo fotografiją.

Netrukus paaiškėjo, kad minėtasis automobilis – nėra vienišas ir visiškai pamirštas. Utenoje gyvena ir jo šeiminingas UAB Utenos butų ūkyje elektriku dirbantis A. Mameniškis.

Algis Mameniškis turi idėjų restauruoti primirštą savadarbį automobilį

kis. Sužinojęs apie karių susidomėjimą jam priklausančia mašina, vyriškis plačiai šypsojosi. „10 metų važinėju ir niekam nerūpėjo. Niekas nei žodelio neparasė, nei nuotrauktės nepadare. O štai praėjo nemažai laiko ir dabar visiems parūpo“, – juokėsi pašnekovas, kuris savo rankomis konstravo automobilį ir juo važinėjo visą dešimtmetį iki tol, kol Lietuva išsivadavo iš Tarybų Sąjungos jungo. Pirmaisiais šalies nepriklausomybės metais A. Mameniškis susidūrė su tam tikrais reikalavimais – šią transporto priemonę reikėjo registruoti, o to atlikti negalėjo, nes mašina – savadarbė.

Pirmą kartą į gatvę – be durelių

Auksinių rankų savininkas A. Mameniškis visą laiką domėjosi transporto priemonėmis, ypač išskirtinėmis. Buvo sunkūs 1980–1982 metai, kai šalyje dar nebuvo vakarietiškių automobilių, o šalies gyventojai važinėjo volgomis, moskvičiais ir ži-

Prieš kelis dešimtmečius šis automobilis, riedėjęs Utenos rajono keliuose, buvo išskirtinis

guliukais. Sumaniam meistrui į galvą šovė unikali mintis – pasigaminti savadarbę transporto priemonę, kuri būtų ne tik išskirtinė, bet ir taupi. Apie tai užsiminė ir to meto milicininkams, kurie patarė imtis darbo ir palinkėjo sėkmės.

„Iš pradžių įmontavau neįgaliojo vežimėlio ratukus, mašinai tiko ir motociklo „Emka“ variklis. Vargau, bet mano idėja variklį užvesti elektriniu starteriu pavyko. Tais laikais turėjau tėvų paliktą žigulį, tačiau man to neužteko“, – pasakojo pašnekovas, savadarbei transporto priemonei įsigijęs kelis lakštus milimetrinės skardos. Popiečiaus lape nusibraižęs modelio schemą, vyriškis ėmėsi darbo: garaže lankstė skardą, iš kurios reikėjo išgauti aptakios formos mašiną.

Ši savadarbė transporto priemonė buvo užbaigta per porą metų, tačiau, pasak uteniškio,

Karius sandomino sodyboje rastas netikėtas radinys

įsikurti kur nors prie vėsių ežerų. Jis sumeistravo priekabą su gyvenamuoju namuku. „Su savadarbe mašina ir namuku kur nors prie ežeriuko nuvažiuodavome ir ten nakvodavome. Įdomu ir gera buvo“, – šypsojosi Algis ir pridūrė, kad į tokią transporto priemonę krypdavo žmonių akys. Milicininkai nestabdydavo, nes Utenos rajone buvo tik toks vienas eismo dalyvis, vairavęs išskirtinę mašiną su užrašu „Испытание“ arba „Bandomasis“.

Uteniškis prisiminė, kaip vyrai, apžiūrėję jo mašiną, tarpusavyje juokavo, kad šios mašinos savininkui rūpi ne „šnapsas“ ar mergos, o tik geležis. „Tokie laikai buvo. Pravažinėju 10 metų ir niekas nesikabino. O Lietuvai tapus laisva, įsigaliojo įstatymai, jog keliuose ir gatvėse turi važinėti tik registruotos ir techninę apžiūrą turinčios transporto priemonės, teko atsiveikinti su savo automobiliu. Iš užsienio privežė importinių mašinų, tad manosios spindesys nublanko“, – kalbėjo meistras.

Užpalių seniūnijoje stovėjusi transporto priemonė pamiršta neliko. Jam malonu, kad radinys sandomino nepažįstamus žmones, kurie prie jos fotografuojasi. Pašnekovas turi idėjų savadarbę transporto priemonę restauruoti. „Norėčiau savo anūkams įrodyti, kad jų senelis buvo nagingas ir turėjo mėgstamą veiklą“, – savo planą atskleidė A. Mameniškis.

Pamirštas automobilis laukia savo eilės

Vasaros metu automobilių meistrui netekdavo sukti galvos, kaip su šeima nuvažiuoti į vieną ar kitą šalies vietą ar